

2. CIELE A POSLANIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Názov a adresa školy:	Súkromná SOŠ, Pod Kalváriou 36, 080 01 Prešov
Názov školského vzdelávacieho programu:	GASTRONOMICKÉ A STRAVOVACIE SLUŽBY
Kód a názov ŠVP:	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby II
Kód a názov učebného odboru:	6489 H hostinský, hostinská
Stupeň vzdelania:	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia:	3 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	denné štúdium pre absolventov základnej školy

Ciele výchovy a vzdelávania v našom školskom vzdelávacom programe pre učebný odbor 6489 H hostinský, hostinská vychádza z cieľov stanovených v Zákone o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a Štátnom vzdelávacom programe pre skupinu trojročných učebných odborov 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby II. Poslanie školy vyplýva aj komplexnej analýzy školy.

Poslaním našej školy nie je len odovzdávať vedomosti a pripravovať našich žiakov na povolanie a získanie prvej kvalifikácie, ale aj formovať u mladých ľudí ich postoje, viesť ich k dodržiavaniu etických a ľudských princípov. Škola sa stane otvorenou inštitúciou pre rodičov, sociálnych partnerov a širokú verejnosť s ponukou rôznej vzdelávacej a spoločenskej činnosti.

Škola má nielen vzdelávať, ale aj vychovávať. Naše **ciele v systéme výchovy a vzdelávania** spočívajú v cieľavedomom a systematickom rozvoji poznávacích schopností, emocionálnej zrelosti žiaka, motivácie k sústavnému zdokonaľovaniu sa, prosocionálneho správania, etiky, sebaregulácie ako aj vyjadrenia schopnosti prevziať zodpovednosť za seba a svoj rozvoj a tvorivosť.

Cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť žiakovi v súlade so školským zákonom:

- a) získať kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností, ústnych spôsobilostí a písomných spôsobilostí, využívania informačno-komunikačných technológií, komunikácie v štátnom jazyku, materinskom jazyku a cudzom jazyku, matematickej gramotnosti a kompetencie v oblasti prírodných vied a technológií, k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie a občianske kompetencie, podnikateľské schopnosti a kultúrne kompetencie,
- b) ovládať aspoň jeden cudzí jazyk a vedieť ho používať,
- c) naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť,
- d) rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo na trhu práce,
- e) posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,
- f) získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- g) pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami náboženskej tolerancie,
- h) naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,
- i) naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeludské etické hodnoty,
- j) získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosti na ich uplatňovanie.

Ciele výchovy a vzdelávania orientované na vytváranie predpokladov celoživotného vzdelávania sú zamerané na:

- Posilnenie výchovnej funkcie školy so zámerom:
 - umožniť všetkým žiakom prístup ku kvalitnému záujmovému vzdelávaniu a voľnočasovým aktivitám, najmä žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia ako formy prevencie sociálno-patologických javov a podchytenia nadaných a talentovaných jedincov,
 - vytvárať motiváciu k učeniu, ktorá žiakom umožní pokračovať nielen v ďalšom vzdelávaní, ale aj v kultivovaní a rozvoji vlastnej osobnosti,
 - podporovať špecifické záujmy, schopnosti a nadania žiakov,
 - formovať ucelený názor na svet a vzťah k životnému prostrediu
 - vytvárať vzťah k základným ľudským hodnotám ako je úcta a dôvera, sloboda a zodpovednosť, spolupráca a kooperácia, komunikácia a tolerancia,
 - poskytovať čo najväčšie množstvo príležitostí, podnetov a možností v oblasti záujmovej činnosti,
 - poskytovať pre žiakov a širokú verejnosť ponuku vzdelávacích služieb vo voľnom čase,
- Realizáciu stratégie rozvoja školy s dôrazom na:
 - a) prípravu a tvorbu vlastných školských vzdelávacích programov** s cieľom:
 - uplatňovať nové metódy a formy vyučovania zavádzaním aktívneho učenia, realizáciou medzipredmetovej integrácie, propagáciou a zavádzaním projektového a programového vyučovania,
 - zabezpečiť kvalitné vyučovanie cudzích jazykov
 - skvalitniť výučbu informačných a komunikačných technológií
 - zohľadniť potreby a individuálne možnosti žiakov pri dosahovaní cieľov v učebnom odbore hostinský, hostinská,
 - zabezpečiť variabilitu a individualizáciu výučby,
 - rozvíjať špecifické záujmy žiakov,
 - vytvárať priaznivé sociálne, emocionálne a pracovné prostredie v teoretickom a praktickom vyučovaní,
 - zavádzať progresívne zmeny v hodnotení žiakov realizáciou priebežnej diagnostiky,
 - zachovávať prirodzené heterogénne skupiny vo vzdelávaní.
 - b) posilnenie úlohy a motivácie učiteľov**, ich profesijný a osobný rozvoj s cieľom:
 - rozvíjať a posilňovať kvalitný pedagogický zbor jeho stabilizáciou,
 - podporovať a zabezpečovať ďalší odborný rozvoj a vzdelávanie učiteľov,
 - rozvíjať hodnotenie a sebahodnotenie vlastnej práce a dosiahnutých výsledkov.
 - c) podporu talentu, osobnosti a záujmu každého žiaka** s cieľom:
 - rozvíjať edukačný proces na báze skvalitňovania vzťahov medzi učiteľom - žiakom – rodičom,
 - rozvíjať tímovú spoluprácu medzi žiakmi budovaním prostredia tolerance a radosti z úspechov,
 - vytvárať prostredie školy založené na tvorivo-humánnom a poznatkovo-hodnotovom prístupe ku vzdelávaniu s dôrazom na aktivitu a slobodu osobnosti žiaka,
 - odstraňovať prejavy šikanovania, diskriminácie, násillia, xenofóbie, rasizmu a intolerancie v súlade s Chartou základných ľudských práv a slobôd,
 - viesť žiakov k zmysluplnej komunikácii a vyjadreniu svojho názoru,
 - zapájať sa do projektov zameraných na rozvoj školy a na osvojenie si takých vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré žiakom prispievajú k ich uplatneniu sa na trhu práce na Slovensku a v krajinách Európskej únie a k motivácii pre celoživotné vzdelávanie sa,
 - nadväzovať spoluprácu s rôznymi školami a podnikmi doma a v zahraničí,
 - presadzovať zdravý životný štýl,
 - vytvárať širokú ponuku športových, záujmových a voľnočasových aktivít,
 - vytvárať fungujúci a motivačný systém merania výsledkov vzdelávania.
 - d) skvalitnenie spolupráce so sociálnymi partnermi, verejnosťou a ostatnými školami** na princípe partnerstva s cieľom:
 - zapojiť rodičov do procesu školy najmä v oblasti záujmového vzdelávania a voľnočasových aktivít,
 - podporovať spoluprácu s rodičmi pri príprave a tvorbe školského vzdelávacieho programu,
 - aktívne zapájať zamestnávateľov do tvorby školských vzdelávacích programov, rozvoja záujmového vzdelávania, skvalitňovania výchovno-vzdelávacieho procesu a odborného výcviku,
 - spolupracovať so zriaďovateľom na koncepciách rozvoja odborného vzdelávania, prípravy a politiky zamestnanosti v Prešove a regióne,
 - spolupracovať s podnikmi poskytujúcimi gastronomické služby,
 - vytvárať spoluprácu so školami doma a v zahraničí a vymieňať si vzájomne skúsenosti a poznatky,
 - rozvíjať spoluprácu s nadáciami, rôznymi organizáciami a účelovo zameranými útvarmi na zabezpečenie potrieb žiakov.
 - e) zlepšenie estetického prostredia budovy školy a najbližšieho okolia** s cieľom:
 - zlepšiť prostredie v triedach a spoločných priestoroch školy,

- zrekonštruovať špeciálne odborné učebne pre praktickú prípravu žiakov,
- vybudovať viacúčelové športové ihrisko,
- zriadiť spoločenskú miestnosť pre návštevy rodičov a ďalších sociálnych partnerov,
- zrekonštruovať hygienické priestory školy,
- zrekonštruovať jedáleň ako viacúčelovú miestnosť,
- upraviť vybrané triedy na rozšírenie doplnkových činností školy vzhľadom na realizáciu kurzov pre verejnosť, zabezpečenie školení a iných vzdelávacích akcií,
- využiť materiálno-technický a ľudský potenciál pre získanie doplnkových finančných zdrojov, reagovať na vypísané granty a projekty,
- pravidelne sa starať o úpravu okolia školy.

Ludské práva, práva detí, diskriminácia, národnostné menšiny, cudzinci

Koncepcia výchovy k ľudským právam je celospoločenskou záležitosťou, tak ako to vyplýva z dokumentov vydaných OSN v súvislosti s Deklaráciou výchovy k ľudským právam.

Plán činnosti výchovy a vzdelávania k ľudským právam bol vypracovaný v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa, Listiny ľudských práv, Štátneho vzdelávacieho programu, Školského vzdelávacieho programu a plánu práce školy.

Základným cieľom je prostredníctvom definovaných úloh a opatrení zabezpečiť dosahovanie pokroku v oblasti ochrany práv detí uznaných Dohovorom o právach dieťaťa.

Cieľom výchovy a vzdelávania k ľudským právam je osvojiť si vedomosti a zručnosti, formovať postoje, ktoré sú dôležité na podporovanie ľudskej dôstojnosti, a to v súlade s hodnotami, ako sú ľudské práva, rovnosť, pluralita a spravodlivosť. Výchovu k ľudským právam budeme usmerňovať tak, aby sa stala integrálnou súčasťou celoživotného procesu podpory a ochrany ľudských práv, aby podporila hodnotu človeka ako ľudského jedinca a rozvoj medziľudských vzťahov v spoločnosti.

Definícia pojmu výchovy a vzdelávania k ľudským právam bola po prvýkrát zverejnená v správe generálneho tajomníka OSN na 52. zasadnutí Valného zhromaždenia OSN v roku 1997, ... výchovu a vzdelávanie k ľudským právam definujeme ako proces výchovy, pokus o rozšírenie informovanosti, zameraný na vytváranie všeobecnej kultúry, spomínajúcej ľudské práva prostredníctvom vštepovania vedomostí a zručností, ako aj formovania postojov, ktoré sa zameriavajú na:

- zvýšenie rešpektovania ľudských práv a základných slobôd,
- úplný rozvoj osobnosti a ponímanie ľudskej dôstojnosti,
- propagáciu porozumenia tolerancie, rovnosti šancí a priateľstva medzi národmi, ako aj rasovými, národnostnými, etnickými, náboženskými a jazykovými skupinami,
- sprostredkovanie možností efektívne sa zúčastňovať na verejnom živote pre každého človeka.

Výchova a vzdelávanie k problematike ľudských práv sa považuje za základné právo a jednotlivé vlády členských štátov OSN spracovali národné plány, ktorých obsahom okrem iného je:

- ochrana a rešpektovanie ľudských práv pre každého občana krajiny,
- hlásanie myšlienky nezávislosti, neoddeliteľnosti a všeobecnej platnosti ľudských práv,
- výchova a vzdelávanie k ľudským právam ako nástroj na dosiahnutie demokracie, udržateľného rastu, právnej spoločnosti, vonkajších životných podmienok a mieru,
- podporovanie znalosti a zručnosti k využívaniu nástrojov a mechanizmov ochrany ľudských práv,
- podporovanie tvorby pedagogických dokumentov, týkajúcich sa problematiky ľudských práv,
- preskúmanie a skoncipovanie učebných materiálov, určených na výchovu a vzdelávanie k ľudským právam,

V posledných rokoch sa kladie dôraz na vytvorenie priestoru vo výchovno-vzdelávacom procese nielen pre aplikáciu ľudsko-právnych dokumentov, ale najmä pre praktické uplatňovanie ľudských práv v škole a ich podporu.

Súčasným výchovno-vzdelávacím trendom je tzv. multikultúrna výchova. Narastajúca kultúrna rôznorodosť Slovenska zvyšuje význam multikultúrnej výchovy na školách. Jej ambíciou je poukázať na skutočnosť, že každá kultúra je jedinečným a neopakovateľným systémom, tak ako je jedinečný a neopakovateľný každý jedinec žijúci na tejto planéte.

Vo výchovno – vzdelávacom procese v oblasti ochrany ľudských práv nebude cieľom len objasnenie pojmov ako právo, morálka, generácie ľudských práv, diskriminácia, rasizmus, xenofóbia, šovinizmus, intolerancia atď., ale hlavne hľadanie príčin prejavov diskriminácie a intolerance nielen vo svete, ale aj v podmienkach Slovenska.

Výchovou k ľudským právam budeme klásť dôraz na analýzu a interpretáciu dokumentov definujúcich ochranu ľudských práv a slobôd. V súvislosti s touto problematikou by bolo vhodné diskutovať o každodenných prejavoch porušovania ľudských práv ako sú terorizmus, diskriminácia, intolerancia, xenofóbia. O problematike nacionalizmu, globalizácie vs. individualizácie, centralizmu vs. separatizmu, o právach imigratoch, čerpajú informácie z dennej tlače a podporovať v študentoch schopnosť formulovať vlastné stanovisko k týmto problémom.

Analýza problematiky ľudských práv je zakomponovaná najmä do týchto

vyučovacích predmetov: Občianska náuka, Dejepis, Etická výchova, Psychológia a komunikácia, Úvod do sveta práce a do plánov triedneho učiteľa :

OBČIANSKA NÁUKA :

Výučba OBN rozvíja občianske a právne vedomie žiakov, posilňuje zmysel jednotlivcov pre osobnú i spoločenskú zodpovednosť a motivuje študentov k aktívnej účasti na formovaní postojov a rozvíja vedomie spolupatričnosti k európskemu spoločenstvu.

Dôležitou súčasťou vzdelávania je prevencia rasistických, xenofóbnych a extrémistických postojov a výchova k tolerancii a rešpektovaniu ľudských práv.

Výučba sa bude zameriavať na vytváranie kvalít, ktoré súvisia s orientáciou študentov v sociálnej realite a s ich začleňovaním do rôznych spoločenských vzťahov a väzieb. Vedie ich k realistickému sebaopoznávaní a poznávaniu osobnosti druhých ľudí a k pochopeniu vlastného správania i správania druhých v kontexte rôznych životných situácií.

Zoznamuje žiakov so vzťahmi v rodine a širších spoločenstvách, s hospodárskym životom, činnosťami dôležitých politických inštitúcií a orgánov. Učí žiakov rešpektovať a uplatňovať mravné princípy a pravidlá spoločenského súžitia a preberať zodpovednosť za vlastné názory, správanie a jeho dôsledkov.

Rozvíja občianske a právne vedomie žiakov, posilňuje zmysel jednotlivcov pre osobnú i spoločenskú zodpovednosť a motivuje žiakov k aktívnej účasti na živote v demokratickej spoločnosti.

Výučba OBN ďalej vedie žiaka k:

- podpore vedomia jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- utváraní vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- realistickému sebaopoznávaní a sebahodnoteniu,
- vytváraní pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- rozpoznaní stereotypných názorov na postavenie muža a ženy,
- k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv, diskutovať o probléme, vyjadriť svoj názor
- vecne argumentovať
- posilňovať svoju samostatnosť, sebadôveru a sebaúctu
- formulovať vlastné názory a postoje
- hodnotiť vlastnú prácu
- akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
- rozvíjať prácu v kolektíve v priateľskej atmosfére
- predchádzať osobným konfliktom
- pracovať v atmosfére úcty a tolerancii
- konať ako aktívny občan a osobne sa angažovať, uvedomovať si svoje práva a povinnosti
- smerovať k rešpektovaniu a uplatňovaniu mravných princípov a pravidiel
- spoločenského spolunažívania a prebratie zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania
- rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerancie

Základné témy : Všeľudské morálne normy, Etické témy súčasnosti, Základné ľudské práva /osobné/, Rodina a štát, Práva a povinnosti členov rodiny, Práva spotrebiteľa, Právny štát, Princípy demokracie, Ľudské práva /hospod., dnešné/, Ľudské práva – Základné dokumenty, Práva dieťaťa, Národnostné menšiny, podstata, práva, Rada Európy, Helsinský proces, Kultúra, Socializácia, Sociálne nerovnosti a zmeny, Svetové náboženstvá.

DEJEPIS :

Tento predmet je špecifický tým , že ľudské práva a všetky súvislosti s ich vznikom a formovaním možno podať v historickom kontexte .Na vyučovacích hodinách budú zdôrazňované hlavne tieto **tematické okruhy :**

- vznik otrokárskej demokracie v starovekom Grécku ,
- základné princípy demokracie , priama /Atény/ a nepriama demokracia /staroveký Rím/,
- počiatky vzniku problematiky ľudských práv a slobôd /Magna Charta/,
- zavedenie zásad ľudských a občianskych práv do života /Veľká francúzska revolúcia ,Ústava USA/,
- boj za ľudské, občianske a sociálne práva po I .svetovej vojne / robotnícke hnutie ,hnutie za práva žien/,
- vznik totalitných režimov a porušovanie základných práv a slobôd/leninizmus, stalinizmus ,fašizmus ,nacizmus ,
- Slovenský klerofašistický štát/,
- holokaust počas II .svetovej vojny,
- porovnanie dodržiavania ľudských práv v dvoch svetových systémoch v socialistickom a demokratickom/Studená vojna/,
- politické procesy v totalitnom Československu/ČSR od roku 1948 – 1968/,

- pokus o reformu totalitného režimu- „socializmus s ľudskou tvárou v roku 1968 – nezlučiteľnosť totality so základnými ľudskými právami,
- demokratická revolúcia- zásady prechodu od totality k demokracii ,
- vznik demokratickej SR – demokratická Ústava

ETICKÁ VÝCHOVA :

Cieľom etickej výchovy je vysvetliť základné etické postoje a spôsobilosti, ako sú sebaovládanie, pozitívne hodnotenie seba samého a druhých, rozvíjať komunikačné zručnosti, tvorivo riešiť rôzne sociálne situácie a vzťahy, objasniť súvislosti medzi hodnotami a normami. Zameriava sa na princípy náboženskej a ateistickej etiky, princípy pochopenia a tolerovania správania spoluobčanov a spolužiakov, hodnoty a etické normy súvisiace so životom a zdravím, rodinným životom, rodičovstvom a sexualitou, ekonomickým životom a prácou v povolani.

- rešpektujeme vekové, intelektové, sociálne a etnické osobitosti žiakov a súčasne ich vedieme k tomu, aby si uvedené odlišnosti vo svojom kolektíve uvedomovali a tiež ich rešpektovali
- netolerujeme žiadne prejavy rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu, nacionalizmu a vandalizmu a vedieme žiakov k tomu, aby uvedené negatívne javy dokázali rozpoznať a zaujať k nim odmietavý postoj vrátane prípadnej žiadosti dospelého o pomoc
- zoznamujeme žiakov s účinným správaním v krízových situáciách, vedieme ich k zodpovednému správaniu v situáciách ohrozujúcich život a zdravie človeka
- vedieme žiakov k rešpektovaniu názorov druhých ľudí a ich slobodného prejavu vo vhodných prípadoch posilňujeme pocit vlastenectva, hrdosti na národné dejiny a kultúrne odkazy národa
- Základné témy : Rodina v sociálnom kontexte, Podiel rodiny na vývine osobnosti, Štýly rodinnej výchovy, Štruktúra rodiny, Domáce násilie, Deti vychovávané mimo rodinu

PSYCHOLÓGIA A KOMUNIKÁCIA :

Základné témy : Chápanie osobnosti, Typy osobnosti, Inteligencia a osobnosť, Osobnostný a sociálny rozvoj, Osobnosť v multikulturálnom prostredí, Manželstvo a rodina, problémy v súčasnej rodine , Závislosti ako problém súčasnosti.

Triedny učiteľ zaradí do svojho plánu témy :

- Sebahodnotenie
- Práva detí (besedy, praktické činnosti, výtvarné práce)
- Mravnú výchovu – tolerancia, boj proti diskriminácii a rasizmu (besedy,nástenky, filmy)
- Vlasteneckú výchovu (výlety, exkurzie, kvízy)
- Deň ústavy SR
- Deň boja proti totalite
- Deň vzniku SR

Koordinátor pre ľudské práva bude monitorovať, koordinovať a metodicky usmerňovať výchovu pre ľudské práva na škole, spolupracovať s vedením školy a triednymi učiteľmi. V súlade s Dohovorom o právach dieťaťa bude monitorovať správanie sa detí a ich zmeny a zabezpečovať ich aktívnu ochranu. V zmysle Listiny ľudských práv sa zameria na eliminovanie problémov segregácie rómskych žiakov v škole.

Hlavné metódy a formy práce:

- rozhovory, besedy, zážitkové metódy,
- vhodné využitie tematiky ľudských práv vo všetkých vyučovacích predmetoch,
- práca na triednických hodinách,
- práca s internetom,
- nástenky a výstavky,
- akcie organizované školským parlamentom,
- aktivity zamerané na prosociálne správanie,
- monitorovanie správania žiakov a dodržiavanie práv.

AKTIVITY:

SEPTEMBER – NOVEMBER :

1. Vyhotovenie plánu výchovy k ľudským právam.
2. Príprava aktivít pre triednych učiteľov s možnosťou ich realizácie na triednických hodinách.
3. Monitorovanie správania sa žiakov s dôrazom na dodržiavanie ľudských práv a práv dieťaťa.
4. 4. november - Deň podpísania Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv.
20.november 1959 Deklarácia práv dieťaťa, 20.november 1989 Dohovor o právach dieťaťa - beseda.

5. 9. november Medzinárodný deň boja proti fašizmu a proti antisemitizmu (vyučujúci slovenského jazyka a literatúry)
6. Deň ústavy Slovenskej republiky 1. september – vizualizácia v podobe nástenky
7. Európsky týždeň miestnej demokracie 14. október – prednáška
8. Analýza a štúdium dokumentov: Deklarácia práv človeka a občana (1789), Všeobecná deklarácia ľudských práv (1948), Dohovor o právach dieťaťa, Deklarácia OSN o právach osôb patriacich k národným menšinám, etnickým skupinám, náboženským a jazykovým menšinám (1992): NAS, OBN

DECEMBER – MAREC :

1. Skrátená verzia Dohovoru o právach dieťaťa –celoškolská aktivita práva. Realizácia na triednických hodinách.
2. 10.12. – Deň ľudských práv – organizovanie súťaže pre žiakov školy: „**Olympiáda** o ľudských právach“.
3. Priebežné monitorovanie plnenia úloh z plánu práce koordinátora
4. Diskusia na tému rasizmus, fašizmus, intolerancia, diskriminácia, šikanovanie, ponižovanie.
5. Riešenie konfliktov – oblasť emocionálnej inteligencie, ako jednej so základných kľúčových kompetencií žiaka.
6. Deň zápasu za ľudské práva 25. marca – vizualizácia v podobe nástenky
7. Celoškolská olympiáda o ľudských právach – marec 2015 /kvíz- súťaž/

APRIL - JÚN

1. Uplatňovanie práv dieťaťa vo svete.
2. Práca s internetom – **Chcem vedieť viac o ľudských právach.**
3. Deň víťazstva nad fašizmom 8. máj – pripomenutie ukončenia druhej svetovej vojny –vizualizácia v podobe nástenky a **Exkurzia:** pamätník na Dukle, prípadne **návšteva** pamätníka SNP v Banskej Bystrici.
4. **Deti sveta**– Medzinárodný deň detí – celoškolská aktivita
5. Exkurzia žiakov I. a II. ročníkov /podľa záujmu/ do múzea SNP v Banskej Bystrici, alebo na Duklu.
6. Vypracovanie hodnotiacej správy koordinátora pre výchovu k ľudským právam.

Porozumieť ľudským právam sa dá najlepšie prostredníctvom vlastného zážitku. Takúto možnosť poskytuje každodenný život v škole. Očakávame, že učitelia budú viesť žiakov k pochopeniu podstaty takých abstraktných pojmov, ako sú sloboda, tolerancia, česťnosť a pravda. Predsudky sú často dôvodom na upieranie ľudských práv niektorým žiakom.

Učitelia si budú všímať, či sa žiaci medzi sebou nenazývajú opovrhlivými prezývkami, hanlivo nepomenúvajú spolužiakov iných etnických skupín a v prípade, že k takýmto situáciám dôjde, budú ich riešiť. Triednické hodiny budú dôležitým krokom pri ovplyvňovaní atmosféry školy v prospech ľudských práv. Učitelia budú vytvárať prostredie, v ktorom sa žiaci cítia bezpečne a podelia sa o svoje pocity a názory. Prostredie, kde sú rešpektované ich práva. Očakávame, že ponúknuté aktivity pre triednych učiteľov budú využité v prospech rozvoja kľúčových kompetencií žiakov, v prospech výchovy k ľudským právam.

ČITATEĽSKÁ GRAMOTNOSŤ

„Gramotnosť je jedným z najväčších úspechov akejkoľvek spoločnosti, je známkou civilizácie.“

Čitateľská gramotnosť sa považuje za existenčnú a základnú kompetenciu vzdelaného človeka, bez ktorej nemožno dosiahnuť všetky ďalšie kompetencie. Nároky na čitateľskú zručnosť sa stále zvyšujú a jednotlivci sa ocitajú pred nutnosťou pracovať s textovými informáciami novými a komplikovanejšími spôsobmi. Ukazuje sa, že čoraz viac žiakov a dospelých osôb má problém so základnými jazykovými zručnosťami, ako je napríklad slovná zásoba a jazyková vybavenosť. Ide pritom o nevyhnutný základ pre vývoj vyšších úrovní čitateľskej gramotnosti.

Čitateľská gramotnosť je univerzálna technika, ktorá robí žiaka schopným nielen prečítať slová, vety a celé texty, ale aj pochopiť prečítané a ďalej s obsahom a získanými informáciami pracovať. Nie je ani rýchlosť, ani plynulosť čítania, ale **podstatné je porozumenie textu a používanie informácií z neho.**

Súčasťou čitateľskej gramotnosti je rozvoj komunikatívnych kompetencií žiaka, jeho čitateľské schopnosti a zručnosti, čitateľské návyky, záujmy, postoje, motivácia k čítaniu a získané vedomosti.

Komunikačnú spôsobilosť a čitateľskú gramotnosť žiakov budeme rozvíjať **vo všetkých všeobecno-vzdelávacích a odborných predmetoch.**

Úlohy na zvládnutie ČG:

1. Nadväzovať na dosiahnutú úroveň čitateľskej a informačnej gramotnosti, umožniť žiakom prístup ku všetkým informačným zdrojom, využívať knižnično-informačné služby a podujatia knižníc.
2. Počas vyučovacích hodín vyčleniť čas na čítanie z dôvodu slabej slovnéj zásoby žiakov, vyplývajúcej z nedostatku práce žiakov s knihou mimo vyučovania.
3. Reagovať na prečítané – reprodukovať prečítaný text, prípadne čítať grafy, schémy, slovné, či výtvarné zobrazenie prečítanej ukážky.
4. Budovať školskú knižnicu ako odborné, informačné, študijné, internetové a čitateľské centrum najmä pre žiakov, ale i pedagogických zamestnancov školy; zabezpečiť PC zostavu a prístup na internet; zabezpečiť v spolupráci s vedením školy vhodné priestory na umiestnenie školskej knižnice.
5. V predmetoch, v ktorých žiaci vynikajú, majú možnosť sa ďalej vzdelávať v mimo vyučovacom čase a v záujmových útvaroch a súčasne sa zapájať do rôznych umeleckých súťaží a predmetových olympiád.

6. Formovať kladný vzťah žiakov ku knihe a literatúre, zorganizovať súťaž čitateľskej zručnosti žiakov, prezentácie, projekty a čitateľské aktivity - realizovať priebežne počas celého školského roka s cieľom motivovať žiakov k samostatnému čítaniu.
7. Marec - mesiac knihy - realizovať aktivity vo vyučovacom i mimovyučovacom čase.
8. Organizovať besedy so slovenskými spisovateľmi a odborníkmi v oblasti jazykovedy a literatúry.
9. Realizovať exkurzie - návšteva knižnice, návštevy divadelných predstavení ...
10. Realizovať SOČ - výchovno-vzdelávacím cieľom je rozvíjať zručností žiakov štúdiom literatúry, samostatnosťou, samoštúdiom, klasifikáciou a triedením javov, analýzou a syntézou, abstrakciou, aplikáciou, zovšeobecnením.
11. Venovať zvýšenú pozornosť čítaniu s porozumením, klásť dôraz na rozvíjanie jazykového prejavu, prácu s informáciami a schopnosti argumentovať, s cieľom zvyšovania úrovne vyučovania slovenského jazyka a literatúry.
12. Prierezovo využívať možnosti na rozvoj čítania s porozumením na všetkých vyučovacích predmetoch.
13. Na jednotlivých vyučovacích predmetoch využívať inovačné metódy a formy práce, porovnávať informácie z rôznych zdrojov, využívať multimediálne programy, zaraďovať prácu s internetom s prepojením na bežný život, pracovať s nesúvislými textami sú mapy, grafy, tabuľky a vyvodzovať vzťahy medzi informáciami.
14. Rozvíjať schopnosti žiakov vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy individuálneho štúdia a samostatnej práce s informáciami.
15. Formovať kladný vzťah žiakov ku knihe a literatúre .
16. Na hodinách slovenského jazyka a literatúry viesť žiakov k aktívnemu poznávaniu a čítaniu pôvodnej slovenskej klasickej a modernej literatúry.
17. Rozvíjať schopnosť spisovne komunikovať a argumentovať v písomných aj ústnych prejavoch, systematickú pozornosť venovať dôslednému osvojovaniu si materinského jazyka.
18. Rozvíjať čitateľskú gramotnosť / vo všetkých predmetoch vyučovania , zvlášť v maturitných predmetoch , zintenzívniť prípravu na testovanie na externú časť MS hlavne v triedach so slabšie prospievajúcimi žiakmi.
19. Do vyučovacieho procesu častejšie zaraďovať prácu vo dvojiciach, v skupinách a využívať diferenciaciu úloh pre žiakov podľa ich schopností.
20. Klásť väčší dôraz na spoločnú analýzu (učiteľ – žiaci) zadaných úloh.
21. Ďalej rozvíjať schopnosť spisovne komunikovať a argumentovať v písomných a ústnych prejavoch.

Aktivity súvisiace s čitateľskou gramotnosťou

1. Súťaž v čitateľskej gramotnosti pre žiakov
2. Návšteva divadelného predstavenia
3. Návšteva Krajského múzea v Prešove s využitím zážitkového učenia
4. Exkurzie do školskej knižnice alebo do iných typov knižníc, najčastejšie verejných knižníc (Prešovská univerzita, Knižnica P.O.Hviezdoslava...)
5. Odborná exkurzia do Slovenskej pedagogickej knižnice v Bratislave so zameraním využitia IKT na rozvoj čitateľskej gramotnosti. (Pre záujemcov 1.a 2.ročníka). – prípadne niekde inde - Martin
6. „Páli vám to!“– vedomostná súťaž s využívaním indícií; zameranie na rozvíjanie slovnej zásoby
7. „Hádankovo“– didaktické cvičenia so zameraním na analytické myslenie a dedukciu
8. Dramatizácia príbehov – využiť pri príprave vianočnej akadémie
9. Marec - mesiac knihy - zorganizovať besedu so slovenskými spisovateľmi a odborníkmi v oblasti jazykovedy a literatúry.
10. Zapájať žiakov do SOČ na odborných predmetoch
11. Budovať školskú knižnicu a vytvárať elektronickú databázu umeleckej i odbornej literatúry
12. Realizovať rôzne umelecké súťaže a predmetové olympiády
13. Zintenzívniť prípravu na testovanie na externú časť MS hlavne v triedach so slabšie prospievajúcimi žiakmi.

Zdravý životný štýl

V súlade s Európskym politickým rámcom Zdravie 2020 budeme venovať zvýšenú pozornosť výchove k zdraviu v zmysle holistického prístupu k zdraviu a zdravému životnému štýlu.

Aktivity:

- aktívne zapájať deti a žiakov do aktivít a programov, ktoré podporujú výchovu ku zdraviu a zdravý životný štýl,
- realizovať aktivity a programy na podporu telesného a duševného zdravia,
- zvýšiť zapojenie detí a žiakov do pohybových aktivít,
- venovať zvýšenú pozornosť prevencii užívania alkoholu a tabaku a odvykaniu od nich,
- informovať žiakov o škodlivých a vedľajších účinkoch nelegálnych a dopingových látok.
- aktívne sa zapojiť do Európskeho týždňa športu,
- umožniť športovcom spájať prostredníctvom prispôbených programov športovú činnosť so vzdelávaním formou individuálnych študijných plánov, doplnkovou prípravou a flexibilitou v plánovaní ich hodnotenia.

- prevenciu drogových závislostí a prevenciu rizikového správania detí a žiakov realizovať ako integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu pod gesciou regionálneho centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (ďalej len „CPPPaP“).
- priebežne informovať zákonných zástupcov o preventívnych aktivitách školy, ako aj o možnostiach odbornej pomoci, ktorú poskytujú CPPPaP.
- v súlade s Národným programom prevencie HIV/AIDS sa zapojíme do celoslovenskej školskej kampane Červené stužky – www.cervenestuzky.sk.

Digitálne technológie

Aktivity:

- vytvárať priaznivé prostredie na implementáciu inovačných pedagogických metód s využitím digitálnych technológií (ďalej len „DT“), ak to vzdelávací obsah umožňuje a ak je to vzhľadom na aktuálny obsah vzdelávania vhodné.
- venovať pozornosť rozvíjaniu digitálnej gramotnosti a kompetencií detí a žiakov v tejto oblasti.
- venovať zvýšenú pozornosť ochrane žiakov pri používaní internetu a bezpečnosti na internete. Na rozširovanie povedomia o bezpečnom používaní internetu odporúčame využívať napríklad tieto webové sídla: www.zodpovedne.sk, www.stopline.sk, www.pomoc.sk, www.ovce.sk.
- využívať digitálny vzdelávací obsah schválený ŠPÚ (www.planetavedomosti.sk), www.eaktovka.sk a digitálny obsah určený pre stredné odborné školy dostupný na <http://rsov.iedu.sk/>.
- zapájať sa do medzinárodného partnerstva škôl eTwinning, ktorý podporuje rozvoj spolupráce európskych škôl prostredníctvom využívania DT a komunikácie v cudzom jazyku. Bližšie informácie sú zverejnené na <http://www.etwinning.sk> a na <http://www.minedu.sk/etwinning/>.
- používať nový portál www.slovakiana.sk, na ktorom sa nachádza digitálna knižnica, archív s literárnymi dielami a listinami, digitálna galéria alebo virtuálne výstavy, prípadne www.webumenia.sk. g) využívať informačný systém z projektu Digiškola,

Finančná gramotnosť

Finančná gramotnosť sa považuje za základnú kompetenciu vzdelaného človeka, preto ju budeme rozvíjať vo väčšine všeobecno-vzdelávacích a odborných predmetoch, s cieľom aby absolvent školy bol schopný podľa Národného štandardu finančnej gramotnosti:

- nájsť, vyhodnotiť a použiť finančné informácie,
- poznať základné pravidlá riadenia financií,
- rozoznávať riziká v riadení financií,
- stanoviť si finančné ciele a naplánovať si ich dosiahnutie,
- rozvinúť potenciál získania vlastného príjmu a schopnosť sporiť,
- efektívne používať finančné služby,
- plniť svoje finančné záväzky,
- zveľaďovať a chrániť svoj aj zverený majetok,
- porozumieť a orientovať sa v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny, podniku,
- hodnotiť úspešnosť vlastnej sebarealizácie, inšpirovať sa príkladmi úspešných osobností,
- porozumieť základným pojmom v jednotlivých témach,
- orientovať sa v oblasti finančného trhu (Národná banka Slovenska, komerčné banky, poisťovne, finanční sprostredkovatelia a ostatné finančné inštitúcie),
- orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa a byť schopný tieto práva uplatňovať,
- ovládať práva, povinnosti, klady a riziká osoby fungujúcej ako podnikateľ,
- zostaviť a prezentovať vlastný podnikateľský zámer, myslieť strategicky, analyzovať a riešiť problémy.

Dôraz budeme klásť na praktické využitie poznatkov a prepojenie s realitou, nielen na nadobudnutie teoretických vedomostí.

Zvýšenú pozornosť budeme venovať témam:

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov;

Plánovanie, príjem a práca;

Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov;

Úver a dlh;

Sporenie a investovanie,

Riadenie rizika a poistenie.

Aktivity:

- pri výučbe finančnej gramotnosti klásť zvýšený dôraz na čiastkové kompetencie, ktoré sa týkajú boja proti korupcii a klientelizmu a ochrany spotrebiteľa,
- kontrolovať stav a úroveň rozvíjania finančnej gramotnosti žiakov, výsledky zistení zovšeobecňovať a prijímať účinné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov,
- zabezpečiť interné vzdelávanie pedagogických zamestnancov týkajúce sa rozvoja finančnej gramotnosti,
- vzdelávanie v oblasti rozvíjania finančnej gramotnosti žiakov zabezpečovať aj prostredníctvom odborníkov zo štátnych inštitúcií a neštátnych organizácií
- realizovať projekt Viac ako peniaze na podporu finančnej gramotnosti s možnosťou získať konzultanta z praxe www.viacakopeniaze.sk a ďalšie projekty a aktivity, o ktorých možno získať informácie na www.fininfo.sk.
- využívať na podporu boja proti korupcii vypracovanú publikáciu Korupcia – námety na vyučovanie pre základné a stredné školy.